

Kan man ändra inställning i viktiga frågor, bara genom att skriva om dem – eller tänka på dem i andra termer en stund. Vad är det som gör att vi kan ändra uppfattning, om något vi faktiskt var ganska bestämda om...

Jag skrev en insändare, som rörde frågan om yttrandefrihet och rädsla för straff i samband med nyttjande av vår yttrandefrihet. Hur skall vi kunna debattera och demonstrera, om vi måste vara rädda för straff bara för att vi berättar den krassa sanningen. Utan att fysiskt skada, ta till hårda ordalag eller knytnävar.

På tråden fick jag då en man som talade för Nej, ett kraftigt och definitivt Nej, till abort. Han var representant för en organisation som demonstrerade med känslöväckande bilder – www.abortnej.se. Jag finner demonstrationens väg viktig, för insikt, för kunskap om vad vi gör med liv, för insikt och kunskap om hur vi behandlar människor och liv som människor skall bli.

Jag kan inte vara för Nej, till abort. Det är för farligt för kvinnorna i världen. Det är, och har länge kanske alltid, varit min inställning. Rätt till liv, rätt till ett drägligt liv, för de som redan finns på jorden.

I några korta mail noterade jag en hårdhet hos mannen som talade för ett Nej. Jag ogillar hårdhet. Det ger mig en känsla av att jag måste prestera hårdhet tillbaka. Det ger mindre chans till ömsesidighet och förståelse. Jag insisterade, i min tanke, på att vidhålla min åsikt. Den har alltid varit min, och skall så förbli. Då hände något märkligt. När jag skrev insåg jag att jag inte kunde skriva så. När jag skrev insåg jag att det var ett för stort ämne att bara klara i några korta rader i ett mail. Jag insåg också att det inte gick att skriva i en debattartikel. Nyanserna ryms inte på några korta tillgängliga tecken. Frågorna ryms inte, och än mindre svaren. I den mån det finns några svar, som kan vara så raka och allmängiltiga att de faktiskt kan tas för en sanning i detta som ibland kan vara en helt omöjlig diskussion.

Jag lägger därmed såväl mailet som debattartikeln på hyllan, och tänker tanken på annat sätt.

Rätt till liv. Frågan rör min, och alla övriga kvinnor och mäns rätt till våra liv, liksom barnens rätt till ett drägligt liv. Någon säger, varje liv är önskat. Ja, från Guds håll är nog varje liv önskat. Från människans håll är inte varje liv önskat. Det borde vara, men är inte. Många människor vandrar på vår jord, med en önskan om att de aldrig blivit födda. Många människor, väldigt många människor, saknar ett drägligt liv. Många människor vandrar på vår jord, med en önskan om att deras barn aldrig blivit födda. Lika många är skälen, som människorna. Ibland är det berättigat, ibland är det bara rent ego-betingat. Var går där gränsen? Kan vi, som står utanför, bedöma om det är berättigat eller rent ego-betingat? Har vi rätten att döma i detta? Vem har den rätten?

Frågan rör ja, eller nej, till vår rätt till abort. Jag finner inte att vi har rätt att styra över liv och död. Vi måste lära oss att ta ansvar för våra handlingar, för våra liv. Så, i det avseendet finner jag att det bör föreligga ett absolut Nej, till vår rätt till abort.

Men – ibland gör vi misstag. Ibland gör andra misstag. Livet är inte lätt. Livet är ibland frustrerande svårt. Något av detta svåra, detta våra allvarliga misstag måste kunna korrigeras, innan de förstör såväl mitt, som andras liv. Dessa misstag måste kunna korrigeras, innan de skapar mer tragedier än vad som är skäligen. I det avseendet finner jag att det är nödvändigt med ett Ja, till vår rätt till abort. Ja, när det är nödvändigt.

Som en följd av detta måste tanken gå vidare i frågan om när det är nödvändigt. När är det nödvändigt? Kan det någonsin vara nödvändigt? Nödvändigt för vem, för vad? För överlevnad, rent medicinskt? Även här – är det då verkligen nödvändigt. För vem? För livet – barnets liv, eller moderns liv. Varför är moderns liv mer värt än barnets liv? Vem gör den graderingen? Vem har rätt att offra någon annan, för sin egen bekvämlighet?

Om någon, genom stundens plötsliga infall, livets frestelser och utan tanke på framtida konsekvenser blir gravid. Skall detta påverka hennes/hans liv, trots att det nu inte passar eller var meningen?

Om vi svarar nej på den frågan, och därmed tycker att det är ok att genomföra en abort finner sig en annan fråga. Är det ett sådant samhälle vi vill ha, en sådan grundmoral, där vi för att det inte passar i livet just nu ger oss rätten att ta ett liv. Där vi, för att det är mer bekvämt eller inte infogar sig i livets planer, ger oss rätten att ta ett liv. De invändningar jag känner, eller kanske kände, är t ex ja, vår chans och vilja till ett bra liv, till utbildning, till att behålla våra vänner, mm ger oss rätten. Plötsligt kändes det absurt. Vad hade hänt, med mitt, min dotters eller systerdotters liv, om jag eller någon av dem hade blivit gravid som 16 åring, eller 18 åring – och tvingats föda detta/dessa barn istället för att välja utvägen abort? Helt klart helt annorlunda, men hade det verkligen blivit en katastrof? Opraktiskt, utbildningsförstörande just då, men katastrof? Skulle jag ha gjort valet utifrån en felaktig

grund, utifrån något där jag inte bar kunskap eller vilja att se att jag faktiskt tog bort ett liv? Skulle jag ha gjort valet utifrån min egna allmänna bekvämlighet?

När är det ett liv, ett liv värt att vårda? Vid 3.e veckan, vid 7.e veckan eller 20.e veckan? När klarar sjukvården ett barn, som behöver förlösas innan fullgången tid? När får vi besluta att livet skall tas? Jag läser i lagen att jag får genomföra en abort upp till 18.e graviditetsveckan. Hur ser barnet ut i 18.e veckan, vid nästan halva den fullgångna tiden? Jag konstaterar att det är ett liv. Jag konstaterar att det bär fullt mänskliga drag. Bilden, den krassa bilden, ger en väldigt hård sanning. Den får mig att se, våndas, tänka. Våndas. Efter 18.e veckan tillåts abort bara om särskilda skäl föreligger eller om barnet inte är starkt nog att leva vidare. Sjukvården är idag fantastisk – från när klarar sjukvården att ta hand om ett barn som fötts, levande, för tidigt? Hur många dagar ligger däremellan? Det är, helt klart, ett liv som tas. Ett liv. Ett barn.

Jag får frågan om jag inte ser ett ofött människoliv som en fullvärdig människa med mänskliga rättigheter. Jag inser plötsligt att frågan inte var så lätt att svara på. Jag vill svara nej, men när jag försöker formulera en förklaring varför, så faller orden bort. Med vilken rätt har jag att döma i frågor om liv. Gud har skapat oss, Gud avsåg kvinnan och mannen vara tillsammans och njuta varandras gåvor och frukter, vi gavs glädjen och uppgiften att skapa mer liv. Var det hans avsikt att vi skulle ta oss rätten att ta dessa liv? Är det vår avsikt, är det den bästa moral vi kan prestera - att sortera bort för bekvämlighet, eller för att det av olika skäl inte passar? Oavsett Guds tanke, är det den moral vi finner värdig i våra liv?

Att sortera bort för att det har ett handikapp, för att det är sjukt eller för att det på annat sätt är skadat – för skadat – för vår önskan om den perfekta världen? Vill vi ha en värld där perfektionen råder, där några sorteras bort för att de bär ett visst handikapp eller sjukdom. Hur har naturen skött detta i vår tidigare tid? I tiden närmare tidpunkten för vår skapelse, innan vi helt hunnit förfallas i vår grundmoral, i vår rättskänsla. Hur bestämmer vi över detta – livet - idag? Hur långt skall vi pressa, innan vi inser att vi pressat för långt? När är det dags att säga stopp?

Min tidigare tanke var att om vår jord såg ut som jag tänker mig att vår Gud tänkte när han skapade den, så skulle jag säga ett absolut nej till abort. Då skulle tanken inte ens behöva tänkas. Då månade vi alla om det Gud skapat. I en sådan värld månade vi alla om varandra och om vår natur. Vi insåg vad som var rätt och fel, och älskade vår nästa såsom oss själva. Då skulle världens barn ha mat på bordet, liksom kärlek och omsorg i sina liv. Då skulle krig, fattigdom och vansinnesjakten efter överlevnad vara ett minne blott. Så länge vi inte hittat åter till livets grund – omsorgen om varandra och omsorgen om vår jord – ter sig det absoluta nej i mina ögon mer som en absurd tanke. Så tänkte jag först. Sedan undrade jag, kanske är det så att vi måste börja i en annan ände. Vi kanske inte kan vänta till jakten lagt sig, vi kanske inte vänta till livet ändrats och bekvämligheten infunnit sig. Vi måste helt enkelt tvärnita, stanna, stå stilla, fundera. Vi måste kanske helt enkelt inse att vi inte kan fortsätta på de absurda stigar vi idag vandrar på.

Var gick min tanke, som tidigare var viktig. Om hänsynen till de som redan vandrar på vår jord? Den gick. Den fick inte längre samma plats. Vår grund, vår tanke, vår insikt om konsekvenserna – måste till innan vi går till handling. Vi kan inte ge oss hän och förflytta hela vårt fokus till en tillfällig känslolust. Vi måste ta vårt ansvar redan från början. Vi kan, vi vet, vi måste fånga förnuftet och insikten, redan dag ett. Låt oss inte mer hamna i situationen, där vi riskerar att bli gravida om vi verkligen inte vill sätta livet till vår jord.

Tanken tål att tänkas. Kanske är mitt kategoriska Ja, till rätt till abort en tanke som måste omvärderas. Kanske skall mitt kategoriska svar istället vara... Nej, kort och gott, ett enkelt Nej.

Tanke, innan handling.

Njut av dagen. Visa hänsyn och omsorg till livet på vår jord.

Anette Grinde